

Rapport

Datum: 15 december 2006
Rapportnummer: 2006/383

Klacht

1. Verzoeker, die op 31 mei 2003 een verkeersongeval heeft gehad, klaagt erover dat twee ambtenaren van het regionale politiekorps Limburg-Noord niet onmiddellijk een proces-verbaal hebben opgemaakt naar aanleiding van het ongeval. In het bijzonder klaagt verzoeker erover dat de ter plaatse gezonden politieambtenaren niet hebben onderkend dat er sprake was van een ernstige overtreding van de verkeerswetgeving, namelijk een voorrangsfout.
2. Voorts klaagt verzoeker erover dat de ambtenaren ten tijde van het ongeval de feiten en de toedracht onvolledig dan wel onjuist hebben vastgelegd, zodat deze gegevens later niet correct in het alsnog opgemaakte proces-verbaal konden worden weergegeven. Zo klaagt hij er in het bijzonder over dat er niets is vastgelegd ten aanzien van de shovelbak die op ooghoogte aan de voorzijde van de tractor was bevestigd en klaagt hij erover dat de situatieschetsen, zowel ten tijde van het ongeval als naderhand in het proces-verbaal, niet overeenstemmen met de werkelijkheid.
3. Tevens klaagt verzoeker over de wijze waarop het klachtonderzoek heeft plaatsgevonden. Hij klaagt er in dit verband over dat de tweede politieambtenaar niet is gehoord in het kader van de klachtbehandeling.
4. Verder klaagt verzoeker erover dat de beheerder van het regionale politiekorps Limburg-Noord zijn klacht van 2 november 2004 pas op 15 juni 2005 heeft afgedaan.
5. Ten slotte klaagt verzoeker over het uitblijven van een beslissing op zijn verzoek om schadevergoeding.

Beoordeling

Algemeen

Verzoeker reed op 31 mei 2003 als bestuurder van een personenauto op een 80-kilometer voorrangsweg in Heijen in de provincie Limburg. Hij was bezig met een inhaalmanoeuvre toen vanuit een onverharde zandweg van de linkerkant van de weg een tractor met shovel naderde. Teneinde de tractor te ontwijken, maakte verzoeker een uitwijkmanoeuvre waarbij hij de controle over de auto verloor en in de struiken aan de rechterkant van de weg belandde. Twee ambtenaren van het regionale politiekorps Limburg-Noord, de heren B. en V., kwamen ter plaatse om de gegevens van de betrokkenen op te nemen. Daar sprak één van hen met verzoeker en adviseerde hij hem over de afhandeling van zijn schade door de verzekeringsmaatschappij. Eén van hen maakte van de aanrijding een registratieset op.

Verzoeker was het met de wijze waarop de aanrijding door hen was afgehandeld niet eens en diende op 2 november 2004 een klacht in bij de officier van justitie. Deze stuurde de klacht op 17 november 2004 ter behandeling door naar de beheerder van het regionale politiekorps Limburg-Noord. Op 15 juni 2005 gaf de korpsbeheerder zijn oordeel over de klacht, waarbij hij verzoeker deels gelijk gaf in zijn grieven. De korpsbeheerder liet verzoeker onder andere weten dat de klacht hem aanleiding had gegeven om het verkeersongeval te laten heronderzoeken en de bevindingen ervan in een dossier te laten vastleggen. Dit heeft geresulteerd in een proces-verbaal, waar een tweede registratieset onderdeel van uitmaakt.

Ten aanzien van de klachtonderdelen die de korpsbeheerder niet gegrond achtte en die waarbij deze zich onthield van het geven van een oordeel, wendde verzoeker zich op 12 juli 2005 tot de Nationale ombudsman met het verzoek daarnaar een onderzoek te doen.

I. Ten aanzien van het niet onmiddellijk opmaken van een proces-verbaal

Bevindingen

1. Verzoeker klaagt erover dat de ter plaatse gekomen ambtenaren van het regionale politiekorps Limburg-Noord niet hebben onderkend dat er sprake was van een voorrangsfout van de bestuurder van de tractor. Indien zij dit hadden gedaan hadden zij meteen een proces-verbaal van het ongeval dienen op te maken, aangezien dit een ernstige overtreding van de verkeerswetgeving is. De Aanwijzing verkeersongevallen (zie Achtergrond, onder 1.1.) schrijft voor dat in zulke gevallen altijd moet worden overgegaan tot het opmaken van een proces-verbaal, aldus verzoeker. Nu hadden zij slechts volstaan met het opmaken van een registratieset.

2. De korpsbeheerder acht dit klachtonderdeel ongegrond. In zijn reactie van 13 januari 2006 op de klacht verwees de korpsbeheerder ook naar het standpunt dat zijn voorganger op 15 juni 2005 reeds had ingenomen ten aanzien van dit klachtaspect.

De korpsbeheerder liet de Nationale ombudsman weten dat ten aanzien van het al dan niet opmaken van een proces-verbaal in plaats van een registratieset, verwezen kon worden naar de destijds geldende Aanwijzing verkeersongevallen (zie Achtergrond, onder 1.1.). Hierin is aangegeven dat altijd proces-verbaal dient te worden opgemaakt wanneer er bij een verkeersongeval uit het oogpunt van verkeersveiligheid sprake is van een (ernstige) overtreding van de verkeerswetgeving, waarbij de verdachte in de gegeven situatie een ontoelaatbare mate van voorzienbaar gevaar heeft doen ontstaan. In de toelichting worden onder andere voorrangsfouten als voorbeeld gesteld van dergelijke overtredingen.

De korpsbeheerder vervolgde zijn betoog door op te merken dat de politie in dit soort gevallen toch moet handelen in de geest van de vorige Aanwijzing, hoewel deze inmiddels

is vervallen (zie Achtergrond, onder 1.2.). In die Aanwijzing is een passage opgenomen waarin staat dat het geenszins de bedoeling is dat dergelijke overtredingen

altijd en automatisch moeten leiden tot het opmaken van een proces-verbaal. De korpsbeheerder was van oordeel dat zijn politieambtenaren, gelet op de vigerende wetgeving, een passende keuze hadden gemaakt.

3. Verzoeker reageerde daarop in zijn brief van 24 januari 2006. Hij stelde dat de ten tijde van het ongeval geldende Aanwijzing aan duidelijkheid niets te wensen over liet. In dit geval had er een proces-verbaal opgemaakt dienen te worden. Bovendien was het voorval dermate ingewikkeld dat het zich niet leende voor een vastlegging daarvan in enkel een registratieset. De politie had hierin volgens hem geen vrije keuze gehad.

4. Politieambtenaar B. verklaarde op 20 februari 2006 tegenover een medewerkster van Bureau Nationale ombudsman dat hij en zijn collega V. tot de conclusie waren gekomen dat er geen sprake was van een voorrangsfout. De beleving van beide betrokken partijen verschilde. Verzoeker vertelde dat de tractor ineens de weg op kwam rijden, terwijl de bestuurder van de tractor verklaarde dat hij de weg nog niet was opgereden. Daarom hadden hij en zijn collega met de onafhankelijke getuigen gesproken, de inzittenden van het bestelbusje dat verzoeker had ingehaald. Zij bevestigden de lezing van de tractorbestuurder. B. en zijn collega vonden dit betrouwbare getuigenverklaringen. De medepassagiers van verzoeker waren toch zijn "maatjes" en sneller geneigd om een verklaring ten gunste van hun vriend af te leggen, aldus B.

5. Politieambtenaar V. verklaarde op 23 februari 2006 tegenover een medewerkster van Bureau Nationale ombudsman dat, nadat hij met de getuigen van het ongeval had gesproken, in zijn ogen verzoeker de hoofdverdachte was geweest. Het leek erop dat verzoeker een schrikreactie had gehad toen hij de tractor zag komen aanrijden en dat hij zo de controle over het stuur had verloren. Volgens V. had de bestuurder van de tractor wel voorrang moeten verlenen, maar onder meer op grond van de informatie van de getuigen en de tractorbestuurder, was er geen sprake geweest van een grove verkeersovertreding. Er was geen fysieke aanrijding geweest. Dat was reden voor hen om een registratieset op te stellen. Dat hadden ze meteen aan alle partijen meegedeeld, zodat de verzekeringsmaatschappijen de zaak konden afhandelen.

V. herhaalde nog dat er mogelijk sprake was van een voorrangsfout, maar niet in die mate van grove onachtzaamheid waarvoor zij een proces-verbaal opmaken. Er was geen fysieke aanrijding geweest, het was voor hem duidelijk dat verzoeker hoofdverdachte was van het niet onder controle houden van zijn auto. Toen zij ter plaatse kwamen, stond de tractor op het zandgedeelte.

V. refereerde voorts aan de foto's die na het ongeval zijn gemaakt. Hierop is te zien dat de remsporen pas net na het passeren van de zandweg zijn begonnen. Zij zijn op de

linkerrijweg begonnen en in V.'s ogen betekent dat dat de tractor nog niet op de weg had kunnen zijn, anders was er wel een aanrijding geweest. Deze remsporen gingen over in schuifsporen. Dan kun je niets zeggen over de snelheid waarmee verzoeker heeft gereden, aldus V.

6. Ter plaatse hebben de twee politieambtenaren aantekeningen gemaakt van de gesprekken die zij met de betrokkenen hebben gevoerd. Deze aantekeningen zijn aan de Nationale ombudsman overgelegd.

In deze aantekeningen staan onder meer de persoonsgegevens van de bestuurders van de bestelbus en de tractor en van verzoeker te lezen. Daarnaast is er een korte verklaring van de bestuurder van de bestelbus opgenomen. Hierin staat: "Reed + 75 km/uur. Werd ingehaald door BMW (de auto van verzoeker; N.o.). Van links kwam trekker, BMW schrok en slingerde. Raakte in slip."

Van het gesprek met de tractorbestuurder staat het volgende op papier: "thv pand 25 sieb.w. (straatnaam; N.o.) zandweg/weg op reed".

Er was ook een verklaring van verzoeker opgenomen. Hierin staat het volgende: "Wij hadden boodschappen gedaan in Ottersum. Wij reden op de Siebengewaldseweg. Ik haalde een bus in die voor mij reed. Ineens zag ik een tractor de weg op rijden. Van schrik ben ik op de rem gaan staan. Lukte niet helemaal. De auto is toen gaan glijden. Gecorrigeerd en toen kwam ik in de berm terecht. De bak van de tractor stond in de weg."

Tot slot was er een aantekening gemaakt met betrekking tot de aangetroffen remsporen: "Rem/blokkeerspoor van plm 100m gemeten van het hart van het kruispunt tot aan de bomen waar de auto tot stilstand kwam. Anders was de auto nog verder doorgeschoven."

7. Verzoeker reageerde op deze verklaringen en aantekeningen van de betrokken ambtenaren. In zijn brief van 2 april 2006 gaf hij aan dat de politieambtenaren er ten onrechte vanuit zijn gegaan dat er geen sprake was van een (grove) voorrangsfout omdat de tractor nooit de weg was opgereden. Het begrip voorrang verlenen omvat meer dan het enkel vrijlaten van voldoende ruimte om de voorrangsgerechtigde bestuurder door te laten. Het heeft betrekking op het hele gedrag dat van een goede bestuurder mag worden verwacht die een andere bestuurder voorrang verleent. Hij dient niet slechts de feitelijke ruimte die daarvoor nodig is vrij te laten, maar hij dient het kruispunt ook zodanig te naderen dat bij de voorrangsgerechtigde ook het vertrouwen wordt gewekt dat hem voorrang wordt verleend. Verzoeker noemde het voorbeeld dat hij die een kruispunt nadert en op het laatste moment nog even stopt, in casu stopt terwijl de vooruitstekende shovel reeds boven de rijbaan hangt, misschien wel de vereiste ruimte vrijlaat (je kunt er misschien wel onderdoor rijden) maar geen voorrang verleent in de zin van artikel 15 van het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990 (RVV 1990) (zie Achtergrond, onder 2.).

Beoordeling

8. Het vereiste van actieve en adequate informatieverwerving houdt in dat bestuursorganen bij de voorbereiding van hun handelingen de relevante informatie verwerven. Dit vereiste heeft onder meer zijn neerslag gevonden in de Aanwijzing verkeersongevallen. In deze aanwijzing wordt bepaald in welke gevallen bij een verkeersongeval een registratieset dan wel proces-verbaal dient te worden opgemaakt (zie Achtergrond, onder 1.1.).

9. Op grond van de Aanwijzing verkeersongevallen, zoals die luidde ten tijde van het ongeval, wordt bij verkeersongevallen waarbij meer dan licht letsel of meer dan lichte schade is veroorzaakt, alleen een registratieset opgemaakt. Wanneer sprake is van een (ernstige) overtreding van de verkeerswetgeving, waarbij de verdachte in de gegeven situatie een ontoelaatbare mate van voorzienbaar gevaar heeft doen ontstaan, dient naast een registratieset altijd proces-verbaal te worden opgemaakt. De Aanwijzing bepaalt dat hiervan sprake is bij onder meer voorrangsfouten en het rijden met te hoge snelheid.

10. Volgens verzoeker was hier sprake van een voorrangsfout, aangezien de bestuurder van de tractor onvoldoende het vertrouwen had gewekt dat hij verzoeker voorrang zou verlenen. Verzoeker baseert zich daarbij op de Nota van toelichting bij artikel 15 RVV 1990 (zie Achtergrond, onder 2.1. en 2.2.). In deze toelichting staat dat degene die voorrang dient te verlenen niet slechts de feitelijke ruimte die daarvoor nodig is dient vrij te laten, maar dat hij het kruispunt ook zodanig dient te naderen dat bij de voorrangsgerechtigde ook het vertrouwen wordt gewekt dat hem voorrang wordt verleend. Dit is een verschuiving van het in het verleden wel gehanteerde enge begrip, het vrijlaten van een door denkbeeldige lijnen getrokken kruisingsvlak, naar een meer op de omstandigheden ter plaatse afgestemd gedrag. Als voorbeeld wordt in de toelichting de volgende situatie geschetst: "Hij die een kruispunt zeer snel nadert maar op het laatste moment nog wel vlak voor het kruispunt stopt, laat misschien wel de feitelijk vereiste ruimte vrij, doch verleent geen voorrang in de zin van artikel 15".

11. Uit alle verklaringen zoals zij ten tijde van de afwikkeling van het ongeval in de notitieboekjes van de politieambtenaren zijn genoteerd, blijkt dat de tractor de weg zou zijn komen oprijden.

Uit hetgeen de politieambtenaar B. heeft verklaard tegenover een medewerkster van Bureau Nationale ombudsman, komt naar voren dat hij destijds van mening was dat er geen voorrangsfout was gemaakt omdat de tractor volgens de onafhankelijke getuigen nooit de weg op was gereden. Volgens politieambtenaar V. had de tractorbestuurder wel voorrang moeten verlenen, maar was er, onder meer op grond van de informatie van de getuigen en de tractorbestuurder, geen sprake van een ernstige verkeersovertreding. Er was volgens hem mogelijk sprake van een voorrangsfout, maar niet in die mate van grove onachtzaamheid waarvoor proces-verbaal wordt opgemaakt.

12. De Nationale ombudsman hecht aanzienlijke waarde aan de aantekeningen die destijds zijn opgetekend. Uit deze aantekeningen blijkt duidelijk dat er mogelijk een ernstige voorrangsfout kon zijn gemaakt. Het feit dat er geen fysieke aanrijding met de tractor met shovel heeft plaatsgevonden en het feit dat de tractor mogelijk nog op de zandweg stond, brengen niet met zich mee dat daarom geen voorrangsfout zou kunnen zijn gemaakt. Immers, de toelichting bij artikel 15 laat er geen twijfel over bestaan dat voorrang verlenen impliceert dat ook niet de schijn mag worden gewekt dat geen voorrang zal worden verleend. In het licht daarvan hadden de politieambtenaren dan ook moeten overgaan tot het opmaken van een proces-verbaal, omdat er in ieder geval bij verzoeker twijfel bestond over (de schijn van) het niet verlenen van voorrang door de tractorbestuurder. Daarbij zij opgemerkt dat het opmaken van een proces-verbaal niet met zich meebrengt dat er ook daadwerkelijk sprake is geweest van een ernstige voorrangsfout. Het opmaken van een proces-verbaal brengt met zich mee dat ter plaatse uitgebreider onderzoek wordt verricht naar de omstandigheden waaronder het ongeval heeft plaatsgevonden. Zo wordt er onderzoek gedaan naar de stille getuigen en wordt van alle betrokkenen en getuigen een verklaring opgenomen. Zodoende kan (achteraf) worden vastgesteld of er sprake is geweest van een ernstige voorrangsfout. Door dit na te laten hebben de politieambtenaren gehandeld in strijd met het vereiste van actieve en adequate informatieverwerving.

De onderzochte gedraging is niet behoorlijk.

II. Ten aanzien van het vastleggen van de feiten in het later alsnog opgemaakte proces-verbaal

Bevindingen

1. Daarnaast klaagt verzoeker erover dat de twee politieambtenaren ten tijde van het ongeval de feiten en de toedracht onvolledig, dan wel onjuist hebben vastgelegd. Het gevolg is dat de gegevens niet juist in de opgemaakte registratieset zijn opgenomen en ook in het later opgemaakte proces-verbaal niet op de juiste wijze zijn weergegeven. Zo is er niets vastgelegd over de hoogte van de shovel, welke volgens verzoeker op zijn ooghoogte aan de voorzijde van de tractor was bevestigd. Ook stemmen de twee situatieschetsen die zijn opgemaakt niet overeen met de werkelijkheid, aldus verzoeker.

2. De korpsbeheerder onthoudt zich van het geven van een oordeel over deze klacht. In zijn reactie van 13 januari 2006 schreef hij dat de klacht van verzoeker van 2 november 2004 aanleiding had gegeven om het ongeval te laten heronderzoeken en de bevindingen in een proces-verbaal te laten vastleggen. De bevindingen zijn op 28 april 2005 naar de Stichting Processen Verbaal in Zoetermeer gestuurd.

Met betrekking tot de shovel merkte de korpsbeheerder op dat de feiten en omstandigheden van het ongeval destijds zeer summier zijn opgenomen. Ook de

gegevens over de shovel zijn minimaal vastgelegd, waardoor het nu niet meer was te achterhalen of de gemaakte situatieschetsen overeenstemmen met de werkelijkheid. Dit was de reden dat de korpsbeheerder zich moest onthouden van een oordeel.

Wel deelde de korpsbeheerder nog mee dat de betrokken ambtenaar op zijn onzorgvuldige handelwijze inzake de totale afhandeling van de aanrijding is aangesproken.

3. Verzoeker reageerde hierop in zijn brief van 24 januari 2006. Hij schreef dat de korpsbeheerder toegeeft dat slechts summier gegevens zijn vastgelegd en dat de betrokken ambtenaar is aangesproken op zijn onzorgvuldige handelwijze, maar zich dan onthoudt van een oordeel. Dit vond verzoeker wel heel makkelijk. Hij was van mening dat de korpsbeheerder consequenties moet trekken uit de door hem geconstateerde feiten.

4. Politieambtenaar B. gaf op 20 augustus 2005 tegenover een medewerkster van Bureau Nationale ombudsman aan dat de aantekeningen die hij en zijn collega van het ongeval hadden gemaakt, en die vermeld zijn onder I.6., de basis zijn geweest voor het opmaken van de eerste registratieset.

5. In de eerste registratieset staat onder punt 18. (beknopte duidelijke omschrijving van het ongeval) het volgende:

"Betrokkene 1 (verzoeker; N.o.) reed over de Siebengewaldseweg gaande richting de Brugfortstraat, komende uit de richting Ottersum. Op een gegeven moment trok betrokkene 1 op naar links om zijn voorligger (betrokkene 3) (de bestuurder van de bestelbus; N.o.) links in te halen. Op dit moment was betrokkene 2 (de bestuurder van de tractor; N.o.) komende uit een zijweggetje reeds de weg opgereden en in dezelfde richting reed. Betrokkene 1 zag bij het optrekken om betrokkene 3 in te halen niet (op tijd) dat betrokkene 2 reeds de weg op reed. Betrokkene 1 schrok, remde af maar realiseerde dat hij het voertuig niet tijdig tot stilstand kon brengen. Betrokkene 1 week vervolgens uit naar de rechterijstrook om een aanrijding met betrokkene 2 te voorkomen. Betrokkene 1 probeerde het voertuig de weg op te houden door links en naar rechts het stuur te bewegen echter zonder succes. Het voertuig raakte in een slip en kwam tot stilstand in de struiken langs de weg met vermelde schade."

6. In de eerste situatieschets (zie Bijlage 1.) staat de tractor op de voorrangsweg getekend. Op de tekening ontbreekt de shovel die aan de voorkant van de tractor was bevestigd. Daarnaast is de auto van verzoeker ingetekend alsof deze de kruising met de zandweg nog niet was gepasseerd.

7. Zoals de korpsbeheerder al aangaf, had zijn voorganger naar aanleiding van verzoekers klacht van 2 november 2004, opdracht gegeven om het ongeval te laten heronderzoeken. Dit leidde tot het opnemen en vastleggen in processen-verbaal van de verklaringen van alle betrokkenen.

8. Politieambtenaar B. nam bij de bestuurder van de tractor een verklaring af. Op 6 april 2005 verklaarde deze dat hij destijds ongeveer 10 kilometer per uur had gereden omdat hij een voorrangsweg naderde. Toen hij bijna bij de voorrangsweg was, kwam verzoeker met een gloeiende vaart voorbij rijden. Deze bestuurder reed op een tractor met voorlader (shovel). Deze voorlader was vanaf de grond gezien ongeveer twee tot tweeënhalve meter gehesen, aldus de bestuurder. De tractor stond beslist niet op de weg. Of de voorlader boven de haaiantanden hing, kon hij niet met zekerheid zeggen. Omdat verzoeker op de linkerrijbaan reed, zag deze niet op tijd de voorzijde van de tractor. De bestuurder vermoedde dat verzoeker geschrokken was toen hij opeens links van hem een beweging zag. Hij dacht dat de combinatie van hoge snelheid, het op de linkerrijbaan rijden en de plotselinge beweging links van hem, verzoeker, heeft doen schrikken waardoor hij aan zijn stuur rukte en in een slip raakte en in de struiken terecht kwam.

9. De bestuurder van de bestelbus verklaarde op 5 april 2005 tegenover B. dat de tractor op de zandweg stond. De shovel hing niet boven de voorrangsweg. Volgens hem was verzoeker geschrokken van het zicht van de tractor met shovel vlak bij de weg. Als verzoeker niet aan het stuur had gerukt, was er volgens hem niets gebeurd.

10. De bijrijder van de bestelbus verklaarde op 6 april 2005 tegenover B. dat hij de tractor op de zandweg had zien staan met de laadklep omhoog. Deze laadklep stak zichtbaar iets uit boven de weg, maar niet zodanig dat verzoeker ertegenaan zou rijden. De laadklep stond vanaf het wegdek gemeten ongeveer twee meter omhoog. Verzoeker kwam redelijk hard voorbij gereden, ze reden volgens hem ruim boven de 100 kilometer per uur. Op een gegeven moment belandde de auto in een slip en kwamen twee wielen los van de grond, aldus de bijrijder.

11. Eén van de bijrijders van verzoeker, H., verklaarde tegenover politieambtenaar B. op 6 april 2005 dat de tractor zelf nog niet op de weg stond, maar dat de shovel wel halverwege over de rijbaan hing. Ongeveer ter hoogte van de voorruit van hun auto. Volgens hem reed verzoeker ongeveer 85 kilometer per uur.

12. De tweede bijrijder van verzoeker, K., verklaarde op 6 april 2005 tegenover politieambtenaar B. dat op het moment dat verzoeker de bestelbus inhaalde opeens een tractor met shovel de weg op kwam. De shovel hing op rijhoogte en stak ongeveer tot de helft van de weg uit. De shovel hing heel laag over de weg, hetgeen de reden was voor verzoeker om uit te wijken. Volgens hem was de bestuurder van de tractor zonder te kijken de weg op gereden.

13. Verzoeker zelf legde op 7 april 2005 een verklaring af tegenover politieambtenaar B. Hij verklaarde dat op het moment dat hij optrok om de bestelbus in te halen, de weg helemaal vrij was en dat hij goed zicht had op de weg. Hij keek op een gegeven moment in zijn rechter zijspiegel toen hij de bestelbus voorbij was, en toen hij weer voor zich keek, kwam er een tractor met shovel van links de weg op. De hoogte van de shovel vanaf het

wegdek gezien was ongeveer de hoogte van de auto. Ongeveer een halve meter tot een meter van het wegdek. De tractor kwam uit een inrit die helemaal bedekt was met bosjes. De bestuurder kon nooit zicht op de weg hebben gehad, aldus verzoeker. Hij was op de rijbaan voordat de bestuurder hem had kunnen zien aankomen, aldus verzoeker. De shovel hing bijna op de middenstrepen. Toen hij de tractor zag, week hij van schrik uit en kwam in de struiken naast de weg terecht. Volgens verzoeker was de bestuurder van de tractor schuldig aan het ongeval, omdat hij zomaar de weg op was gereden, zonder dat hij zicht had op een richting waaruit auto's konden komen.

14. In de tweede registratieset, die deel uitmaakt van het alsnog opgemaakte proces-verbaal, staan onder punt 18. samenvattingen van de bovengenoemde verklaringen van alle betrokkenen vermeld.

"Getuige G. (14.3) (de bestuurder van de bestelbus; N.o.) verklaarde, kort weergegeven; Wij werden ingehaald door de BMW (14.1). Links op de Zandweg stond de tractor met een vooruitstekende laadbak. De tractor stond niet op de weg.

De bestuurder van de BMW (14.1) schrok vermoedelijk van de vooruitstekende laadbak. De tractor stond niet op de weg.

Getuige St. (de bijrijder van de bestelbus; N.o.) verklaarde, kort weergegeven;

Wij werden ingehaald door de jongens (14.1). De laadklep van het landbouwvoertuig stak zichtbaar iets boven de weg uit, maar niet zodanig dat de jongens er tegenaan konden rijden. Wij reden tussen de 70 km/u en 75 km/u. De jongens hebben tussen de 110 k/u en 120 km/u gereden. De shovel van de boer was pertinent niet op de rijbaan. De bestuurder van de BMW (14.1) was gefocust op het inhalen en niet op de weg.

Bestuurder L. (14.2) (de bestuurder van de tractor; N.o.) verklaarde, kort weergegeven;

Ik kwam van de Zandweg af. Ik reed ongeveer 10 km/u want ik naderde een voorrangsweg. Ik kan niet met zekerheid zeggen of de voorlader over de haaiantanden hing. De tractor stond niet op de voorrangsweg.

Bestuurder He. (14.1) (verzoeker; N.o.) verklaarde, kort weergegeven;

Ik ben de bestuurder geweest van de BMW (14.1) betrokken bij het ongeval aan de Siebengewaldseweg te Heijen. Ik ging op de linkerrijbaan rijden toen ik de bus inhaalde. Ik reed tussen de 80 km/u en 100 km/u. De bus reed toen ongeveer 60 km/u of 70 km/u.

De tractor stond opeens halverwege op de weg. De shovelpak hing bijna op de middenstreep. De bestuurder van de tractor kan nooit zicht op de weg gehad hebben. Toen ik de tractor zag week ik uit schrik uit en kwam in de struiken terecht.

Inzittende 14.1, K. (bijrijder van verzoeker; N.o.) verklaarde, kort weergegeven;

Ik denk dat (verzoeker; N.o.) ongeveer 80 km/u reed. Bij het inhalen van de bus voor ons reed (verzoeker; N.o.) iets harder dan 80 km/u. Hij reed tussen 85 km/u en 90 km/u om het busje in te halen. Opeens reed een tractor met zo'n keepgeval op rijkhoogte de weg op.

Inzittende 14.1, H. (bijrijder van verzoeker; N.o.) verklaarde, kort weergegeven;

Wij waren aan het inhalen toen er opeens vanaf de linkerkant, ik denk uit een erf, een tractor de weg opreed. (Verzoeker; N.o.) probeerde die te ontwijken maar raakte in een slip. (Verzoeker; N.o.) rukte het stuur naar rechts maar gleed van de weg af. De tractor stond niet op de weg maar de grote bak voor op de tractor, een soort shovelbak hing halverwege over de rijbaan. De shovelbak hing ongeveer ter hoogte van de voorruit van onze auto."

15. In de tweede situatieschets (zie Bijlage 2.) is de positie en de baan waarin verzoeker reed conform de diverse verklaringen aangegeven. De tractor (deze keer getekend met shovel) is ingetekend op de zandweg, op relatief grote afstand van de kruising.

16. Beide politieambtenaren legden tegenover een medewerkster van de Nationale ombudsman een verklaring af.

Op 20 februari 2006 verklaarde politieambtenaar B. dat hij en zijn collega ter plaatse met alle betrokkenen hadden gesproken en van het ongeval foto's hadden gemaakt. Ook gaf hij aan dat volgens hem de tractor wat verder weg stond, maar dat hij zich niet kon herinneren op welke hoogte de shovel hing. Er was vanaf het moment dat zij ter plaatse kwamen niets meer verplaatst. Tevens verklaarde hij dat het niet nodig was geweest de technische dienst erbij te halen, omdat zij zelf de kennis hadden om het ongeval af te handelen en er niemand gewond was. De eerste registratieset hebben zij pas naderhand opgemaakt, op basis van de gegevens die zij ter plaatse hadden verzameld.

17. Politieambtenaar V. verklaarde op 23 februari 2006 dat hij zich kon herinneren dat de tractor niet op de voorrangsweg was geweest. De tractor stond nog op de zandweg op het moment dat zij ter plaatse waren gekomen. Niet meer viel te achterhalen hoever de shovel over de haaiantanden had gehangen. Maar als de tractor op de weg zou zijn geweest, dan zou er volgens hem een aanrijding moeten hebben plaatsgevonden. Op de foto's die van de remsporen waren gemaakt, was te zien dat deze pas net na het passeren van de zandweg op de linkerrijweg zijn begonnen. In zijn ogen betekende dat dat de tractor nog niet op de voorrangsweg had kunnen zijn. Bovendien had hij van de getuigen vernomen dat de tractor in ieder geval niet op de weg had gestaan.

Beoordeling

18. Het vereiste van administratieve nauwkeurigheid houdt in dat bestuursorganen secuur werken. Dit brengt met zich mee dat formulieren waarheidsgetrouw ingevuld dienen te worden.

19. Een registratieset is van belang voor de civielrechtelijke afwikkeling van een verkeersongeval (zie Achtergrond, onder 1.1.). Daarom behoren op dat formulier alle gegevens te worden vermeld die van belang zijn voor de vaststelling van de schuld aan de aanrijding. Het moet daarbij gaan om geconstateerde feiten. Eventuele conclusies moeten zijn gebaseerd op vaststaande feiten of op de bijzondere wetenschap van degene die het formulier invult. Wanneer onvoldoende vaststaat wie schuldig is aan de aanrijding, verdient het de aanbeveling dat in de registratieset de lezingen van elk der partijen (kort) worden weergegeven.

20. In eerste instantie is er in deze zaak voor gekozen om alleen een registratieset op te maken. In de gevallen waarin alleen een registratieset hoeft te worden opgemaakt, is het onderzoek door de politie naar het ongeval niet uitgebreid omdat de afwikkeling van het ongeval civielrechtelijk, via de verzekeringsmaatschappijen van betrokkenen plaatsvindt. Zo wordt in die gevallen geen diepgaand onderzoek verricht naar zogenaamde stille getuigen (krassporen op het wegdek, rem-, schuif- of slipsporen, glasscherven, lakschilders etc.).

Dit brengt met zich mee dat wanneer overgegaan dient te worden tot het opmaken van een proces-verbaal er wel uitgebreid onderzoek verricht moet worden. Indien op de plaats van een verkeersongeval wordt getwijfeld of proces-verbaal moet worden opgemaakt, wordt het sporenonderzoek, alsmede het verhoren van de betrokkenen en eventuele getuigen zoveel mogelijk afgerond. Dit om te voorkomen dat gegevens, die nodig zijn voor de verdere afwikkeling van het ongeval, verloren gaan.

Op het registratieformulier, dat ook deel uitmaakt van het proces-verbaal, is een beperkte ruimte beschikbaar voor een situatieschets. In de regel wordt op die plaats een schets gemaakt waaruit de plaats van het ongeval, de verkeerssituatie en de richting van de voertuigen blijken. Er worden voor zo'n schets in het algemeen geen metingen verricht.

21. De Nationale ombudsman is van oordeel dat in dit geval direct een proces-verbaal had moeten worden opgemaakt (zie hierboven, onder I.). Het onderzoek ter plaatse had dan ook diepgaander moeten zijn dan het nu is geweest. Wanneer gekeken wordt naar de aantekeningen die gemaakt zijn ten tijde van de afhandeling van het ongeval, blijkt dat de bevindingen wel heel summier zijn vastgelegd. Zo is er nauwelijks iets geregistreerd over de tractor(bestuurder), terwijl verzoeker ter plaatse heeft aangegeven dat deze met laaghangende shovel de weg op kwam rijden. Met het oog op deze verklaring (die ook in de eerste registratieset is opgenomen) had het voor de hand gelegen daarnaar onderzoek te doen, door te bepalen waar deze tractor precies reed op het moment dat verzoeker uitweek, en hoe hoog deze shovel daadwerkelijk hing. Uit de twee jaar later afgelegde

verklaringen komt naar voren dat niemand precies kan aangeven op welke plek de tractor stond en hoe hoog de shovel hing.

Doordat is nagelaten hiernaar onderzoek te doen, is het achteraf niet meer mogelijk een volledig beeld van het ongeval te schetsen, hetgeen zijn uitwerking vindt in de niet volledige situatieschetsen en beknopte omschrijvingen van het ongeval in de registratiesets. Hiermee is gehandeld in strijd met het vereiste van administratieve nauwkeurigheid.

De onderzochte gedraging is niet behoorlijk.

Tot slot merkt de Nationale ombudsman nog het volgende op. Het feit dat in gevallen waarin alleen een registratieset wordt opgemaakt geen uitgebreid onderzoek naar het ongeval wordt gedaan, mag er niet toe leiden dat de feiten die zijn verzameld niet accuraat worden vastgelegd. Immers, het is voor de civielrechtelijke afwikkeling van een ongeval van groot belang dat alle partijen erop moeten kunnen vertrouwen dat deze feiten, die door de politie in de registratieset worden opgetekend, recht doen aan de werkelijke toedracht van het ongeval.

III. Ten aanzien van het niet horen van de tweede politieambtenaar in het kader van de interne klachtbehandeling

Bevindingen

1. Een andere klacht die verzoeker bij de politie aankaartte was dat hij door een politieambtenaar verkeerd was voorgelicht over de afhandeling van de schade door de verzekeringsmaatschappij. Op de plaats van het ongeval vertelde deze politieambtenaar hem dat het niet nodig was een schadeformulier in te vullen, omdat hij de schade op zijn eigen WA-verzekering kon verhalen. Dit bleek achteraf niet het geval te zijn. Ook had deze politieambtenaar hem later aan de telefoon verkeerd geïnformeerd over het verkrijgen van gegevens over de bestuurder van de tractor. De politieambtenaar had hem verwezen naar de NVVA (Nederlandse Vereniging van Automobiellasseuradeuren) te Den Haag, terwijl achteraf bleek dat de politie hem deze informatie ook had kunnen geven.

Verzoeker klaagt er bij de Nationale ombudsman over dat de korpsbeheerder zich onthield van een oordeel, omdat niet kon worden achterhaald met welke politieambtenaar verzoeker had gesproken. Volgens verzoeker werd deze klacht terzijde geschoven, terwijl het hier de politieambtenaar betrof die niet de registratieset en het proces-verbaal had opgenomen, de heer V. Uit de klachtbehandeling was niet gebleken dat deze politieambtenaar was gehoord, terwijl deze persoon toch ook bij de afwikkeling van het ongeval een rol had gespeeld. Dit was voor verzoeker aanleiding hierover te klagen.

2. De korpsbeheerder reageerde hierop in zijn brief van 13 januari 2006. Hij schreef dat verzoeker in de klachtprocedure van zijn korps had verklaard dat hij niet kon aangeven door wie hij naar zijn mening foutief was voorgelicht. Verzoeker had alleen verteld dat het iemand van de politie Gennep was. Dat was de reden dat zijn voorganger zich met betrekking tot dit klachtonderdeel had onthouden van een oordeel, immers de politieambtenaar was niet te achterhalen.

De korpsbeheerder vervolgde zijn brief door op te merken dat politieambtenaar V. samen met zijn collega B. in het kader van de interne klachtbehandeling wel degelijk was gehoord. De heer V. gaf aan dat hij op de plaats van het ongeval met verzoeker had gesproken. Hij heeft verzoeker destijds verteld dat hij bij zijn verzekeringsmaatschappij navraag moest doen naar het verhaalsrecht van deze aanrijding. Daarbij had V. volgens eigen zeggen niet opgemerkt dat verzoeker zijn schade wel op zijn eigen WA-verzekering zou kunnen verhalen.

Behalve dit gesprek heeft V. geen contact meer gehad met verzoeker, ook niet via de telefoon. Nu niet meer te achterhalen valt met wie verzoeker dan wel telefonisch contact heeft gehad, onthoudt de korpsbeheerder zich hieromtrent van een oordeel.

3. Uit de verslagen die de klachtbehandelaar S. op 10 maart en politieambtenaar Gu. op 17 april 2005 hebben opgemaakt blijkt dat S. in het kader van de klachtbehandeling heeft gesproken met beide politieambtenaren. Ten aanzien van dit klachtonderdeel schreef S. dat de twee politieambtenaren verzoeker bij het afhandelen van het ongeval hebben verteld dat hij bij zijn eigen verzekeringsmaatschappij navraag moest doen aangaande het verhaalsrecht van deze aanrijding. Ook schreef S. dat verzoeker had aangegeven dat hij door "de politie in Gennep" nadien geen gegevens meer mocht ontvangen, maar dat hij zich daarvoor moest wenden tot de NVVA in Den Haag. Verzoeker had hem niet verteld van wie hij dit advies had gekregen. Indien dit advies was gegeven, was dit niet juist, aldus S.

Beoordeling

4. Nu uit de verslagen van de heer S. en de heer Gu. blijkt dat S. beide politieambtenaren heeft gehoord, en de Nationale ombudsman geen aanleiding ziet hieraan te twijfelen, mist deze klacht feitelijke grondslag.

IV. Ten aanzien van de late afdoening van de klacht door de korpsbeheerder

Bevindingen

1. Voorts klaagt verzoeker erover dat de korpsbeheerder de klacht die hij op 2 november 2004 had ingediend pas op 15 juni 2005 heeft afgedaan. Op 26 november en 7 december 2004 kreeg verzoeker een ontvangstbevestiging waarin stond dat de klacht binnen tien tot

veertien weken zou zijn afgerond. Na veertien weken werd verzoekers zaakwaarnemer gebeld met de mededeling dat het onderzoek nog moest beginnen. Na talloze telefonische inspanningen van verzoekers zaakwaarnemer werd de klachtenprocedure na zeven maanden afgerond.

2. De korpsbeheerder acht dit klachtonderdeel gegrond. Hij schreef in zijn reactie van 13 januari 2006 dat de klacht op 17 november 2004 bij zijn korps was geregistreerd en op 18 november 2004 was doorgezonden naar de chef van de basiseenheid Gennep voor verder onderzoek. Op 15 juni 2005 waren de resultaten van het onderzoek bekend en zijn deze teruggekoppeld aan verzoeker. De korpsbeheerder erkende dat de afhandeling van de klacht te lang had geduurd. Als verklaring gaf hij aan dat capaciteitsproblemen aan een snellere afhandeling in de weg hadden gestaan.

3. Verzoeker gaf in zijn reactie van 24 januari 2006 aan dat hij twijfelde aan de reden die de korpsbeheerder opgaf voor de vertraging in de afhandeling van de klacht. In het verslag van politieambtenaar Gu. van 17 april 2005 staat te lezen dat op 8 december 2004 intern was voorgesteld om het traject te temporiseren in verband met het onderzoek naar het rechtmatig gebruik van de voorrangsweg waar verzoeker op had gereden, omdat deze ten tijde van het ongeval was gesloten verklaard middels verbodsborden. De eventuele juridische consequenties van het rijden op die weg moesten worden onderzocht. Verzoeker was van mening dat de klachtbehandelaar zou behoren te weten dat zo'n onderzoek geheel irrelevant was. Bovendien vond verzoeker dat hem had moeten worden meegedeeld dat een dergelijk onderzoek zou worden gedaan. In plaats daarvan kreeg zijn zaakwaarnemer pas na veertien weken een telefoontje van de klachtbehandelaar met de mededeling dat men het zo druk had gehad. Dit vond verzoeker niet netjes.

4. De korpsbeheerder liet op 11 december 2006 in reactie op het verslag van bevindingen weten dat er uiteindelijk geen sprake is geweest van temporiseren. Ook gaf hij aan dat de termijn van klachtbehandeling wegens langdurige afwezigheid van de klachtbehandelaar was overschreden. Het aantrekken van een vervanger had lange tijd geduurd.

Beoordeling

5. Het vereiste van voortvarendheid houdt in dat bestuursorganen slagvaardig en met voldoende snelheid optreden. Dit houdt onder meer in dat de politie klachten afhandelt binnen de daartoe gestelde wettelijke termijnen. In verband hiermee bepaalt de Politiewet dat de politie de klacht binnen tien weken of bij gebruikmaking van de klachtadviesprocedure binnen veertien weken na ontvangst van het klaagschrift afhandelt (zie Achtergrond, onder 3. en 4.). Voorts is bepaald dat de politie de afhandeling voor ten hoogste vier weken kan verdagen.

6. Uit de door de korpsbeheerder overgelegde stukken blijkt niet dat hij zich heeft laten adviseren door een klachtencommissie. Wel heeft hij de klachtafhandeling verdaagd. De

klacht had daarom binnen veertien weken moeten zijn afgehandeld. De behandelingstermijn heeft echter tweeëndertig weken bedragen. De afwezigheid van een klachtbehandelaar geeft een verklaring voor deze overschrijding, echter dit is geen rechtvaardiging voor de te lange behandeltermijn. De korpsbeheerder heeft dan ook gehandeld in strijd met de vereiste voortvarendheid.

De onderzochte gedraging is niet behoorlijk.

V. Ten aanzien van het uitblijven van een beslissing op zijn verzoek om schadevergoeding

Bevindingen

1. Tot slot klaagt verzoeker erover dat de korpsbeheerder tot het moment dat hij zich op 8 juli 2005 tot de Nationale ombudsman wendde, nog geen beslissing had genomen op zijn verzoek om schadevergoeding. Op 2 november 2004 stelde verzoeker de politie aansprakelijk voor de geleden schade (€ 8513,13), omdat de politie volgens hem had gehandeld in strijd met de geldende richtlijnen (de Aanwijzing verkeersongevallen; N.o.). De verzekeringsmaatschappij van de tractorbestuurder had zijn claim afgewezen, omdat deze had verklaard niet op de voorrangsweg te hebben gereden. Dit is in strijd met hetgeen in de beknopte omschrijving van het ongeval op de eerste registratieset was opgenomen, want daar stond immers dat de tractorbestuurder wel op de weg had gereden, aldus verzoeker. De verzekeringsmaatschappij was er ook verbaasd over dat er überhaupt een registratieset was opgemaakt en dat de tractor op de situatieschets op de voorrangsweg was ingetekend, omdat de politie tegen de bestuurder had gezegd dat hij geen partij in deze zaak was.

Verzoeker vroeg zich af welke rol de politie in deze had gespeeld en stelde dat hij door deze gang van zaken ernstig was belemmerd in zijn verhaalsmogelijkheden, of in ieder geval ernstig financieel was benadeeld omdat de verzekeringsmaatschappij zijn claim had afgewezen, kennelijk omdat het politierapport aan alle kanten rammelde.

2. Bij brief van 7 december 2004 liet de klachtencoördinator van het regionale politiekorps Limburg-Noord verzoekers zaakwaarnemer weten dat de aansprakelijkstelling na afloop van de klachtbehandeling door de afdeling Juridische zaken of de verzekeraar zou worden behandeld. Daarover zou hij te zijner tijd separaat worden geïnformeerd.

3. Op 15 juni 2005 heeft de korpsbeheerder een oordeel gegeven over de door verzoeker ingediende klacht.

4. Bij brief van 9 augustus 2005 bevestigde de verzekeringsmaatschappij van de politie de ontvangst van de schademelding die de politie op 2 augustus 2005 aan de verzekeringsmaatschappij had voorgelegd.

5. Op diezelfde dag gaf de verzekeringsmaatschappij verzoekers zaakwaarnemer te kennen dat er volgens haar voor verzoeker nog voldoende mogelijkheden waren om de schade op de tractorbestuurder of diens verzekeringsmaatschappij te verhalen. De politie had inmiddels een nieuw onderzoek naar het ongeval gedaan en het proces-verbaal daarvan naar de Stichting Processen Verbaal gezonden. Pas als zou blijken dat verzoeker zijn claim niet kon verhalen op zijn tegenpartij, zou de politie eventueel in vrijwaring kunnen worden opgeroepen, aldus de verzekeringsmaatschappij van de politie. Verzoeker zou dan middels bewijsstukken moeten aantonen dat zijn verhaalsmogelijkheden in hun geheel zijn komen te vervallen door de wijze waarop de politie de zaak had opgepakt.

6. In reactie hierop schreef de zaakwaarnemer van verzoeker op 23 augustus 2005 aan de verzekeringsmaatschappij onder meer het volgende: "Ik stel u voor deze zaak aan te houden en voor verdere afhandeling te wachten op het oordeel van de Nationale ombudsman."

7. De korpsbeheerder refereerde in zijn brief van 13 januari 2006 aan deze mededeling, maar nam geen standpunt in over deze klacht.

8. Verzoeker schreef in zijn brief aan de Nationale ombudsman van 24 januari 2006 dat de zaak inderdaad was aangehouden.

Beoordeling

9. Ook dit klachtonderdeel wordt getoetst aan het hierboven onder IV. genoemde vereiste van voortvarendheid.

10. De klachtencoördinator had verzoekers zaakwaarnemer laten weten dat de schadeclaim na afronding van de klachtbehandeling zou worden behandeld. De klachtbehandeling heeft, zoals hierboven onder IV. blijkt, lang op zich laten wachten. Ook nadat de korpsbeheerder op 15 juni 2005 een standpunt had ingenomen naar aanleiding van verzoekers klachten, duurde het nog enige tijd voordat de schadeclaim aan de verzekeringsmaatschappij werd voorgeleid (dit geschiedde pas op 2 augustus 2005). Hierna heeft de verzekeringsmaatschappij de afhandeling van de claim voortvarend behandeld.

De korpsbeheerder heeft geen verklaring gegeven die deze verlate doorzending rechtvaardigt. Zeker nu de klachtbehandeling te lang had geduurd, had het uit het oogpunt van voortvarendheid voor de hand gelegen de claim zo spoedig mogelijk aan de verzekeringsmaatschappij voor te leggen. Dat de gemachtigde van verzoeker vervolgens op 23 augustus 2005 heeft voorgesteld de zaak aan te houden, staat los van de daaraan voorafgegane periode.

De onderzochte gedraging is niet behoorlijk.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van het regionale politiekorps Limburg-Noord, is gegrond ten aanzien van:

- het niet onmiddellijk opmaken van een proces-verbaal, wegens schending van het vereiste van actieve en adequate informatieverwerving;
- het vastleggen van feiten in het proces-verbaal, wegens schending van het vereiste van administratieve nauwkeurigheid.

De klacht over de onderzochte gedraging van de beheerder van het regionale politiekorps Limburg-Noord, is

gegrond ten aanzien van:

- de termijn van klachtbehandeling, wegens schending van het vereiste van voortvarendheid;
- het uitblijven van een beslissing op het verzoek om schadevergoeding, wegens schending van het vereiste van voortvarendheid.

niet gegrond ten aanzien van:

- het niet horen van een van de politieambtenaren.

Onderzoek

Op 8 juli 2005 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van de heer H. te Gouda, ingediend door de heer J. Saarloos te Haastrecht, met een klacht over een gedraging van het regionale politiekorps Limburg-Noord en van de beheerder van het regionale politiekorps Limburg-Noord.

Naar deze gedragingen, die wordt aangemerkt als gedragingen van de beheerder van het regionale politiekorps (de burgemeester van Venlo), werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd de korpsbeheerder verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben.

Daarnaast werd drie betrokken ambtenaren de gelegenheid geboden om commentaar op de klacht te geven.

In verband met zijn verantwoordelijkheid voor justitieel politieoptreden werd ook de hoofdofficier van justitie te Roermond over de klacht geïnformeerd en in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze kenbaar te maken, voor zover daarvoor naar zijn oordeel reden was. Hij maakte van deze gelegenheid geen gebruik.

Tijdens het onderzoek kregen de korpsbeheerder en verzoeker de gelegenheid op de door ieder van hen verstrekte inlichtingen te reageren.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen. De reactie van de korpsbeheerder gaf aanleiding het verslag op een enkel punt te wijzigen. Verzoekers gemachtigde gaf binnen de gestelde termijn geen reactie.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

Verzoekschrift van 8 juli 2005, met bijlagen, waaronder:

klachtbrief van verzoeker aan de officier van justitie te Roermond, van

2 november 2004;

standpunt van de korpsbeheerder op de klacht, van 15 juni 2005;

eerste registratieset die van het ongeval was opgemaakt, inclusief de situatieschets;

tweede registratieset die van het ongeval was opgemaakt, inclusief de situatieschets;

foto's die verzoeker naderhand van de plaats van het ongeval heeft gemaakt.

Openingsbrieven van de Nationale ombudsman van 11 oktober 2005.

Standpunt van de korpsbeheerder van 13 januari 2006, met bijlagen, waaronder:

aanvullende klachtbrief van verzoeker, van 1 december 2004;

verslag van politieambtenaar S. opgemaakt naar aanleiding van verzoekers klacht, van 10 maart 2005;

verslag van politieambtenaar Gu. opgemaakt naar aanleiding van verzoekers klacht, van 17 april 2005;

proces-verbaal van bevindingen opgemaakt door politieambtenaren B. en V., van 27 april 2005;

foto's van de plaats van het ongeval, gemaakt op 31 mei 2004;

proces-verbaal van verhoor van de bestuurder van de bestelbus, van 5 april 2005;

proces-verbaal van verhoor van de rijder van de bestelbus, van 6 april 2005;

proces-verbaal van verhoor van de bestuurder van de tractor, van 6 april 2005;

proces-verbaal van verhoor van H. die bij verzoeker in de auto zat, van 6 april 2005;

proces-verbaal van verhoor van K. die bij verzoeker in de auto zat, van 6 april 2005;

proces-verbaal van verhoor van verzoeker, van 7 april 2005;

bevestiging van ontvangst van de door de politie op 2 augustus 2005 aan haar verzekeringsmaatschappij voorgelegde claim van verzoeker, van 9 augustus 2005;

brief van de verzekeringsmaatschappij van de politie aan verzoekers zaakwaarnemer met standpunt omtrent de aansprakelijkstelling, van 9 augustus 2005;

brief van verzoekers zaakwaarnemer aan de verzekeringsmaatschappij met verzoek de zaak aan te houden, van 23 augustus 2005;

brief van de verzekeringsmaatschappij aan de politie met de mededeling dat de zaak wordt aangehouden, van 4 oktober 2005.

Reactie van verzoeker, van 24 januari 2006.

Verklaring van betrokken ambtenaar S., van 20 februari 2006.

Verklaring van betrokken ambtenaar B., van 20 februari 2006 waarbij hij een afschrift van de van het ongeval gemaakte aantekeningen had bijgevoegd.

Verklaring van betrokken ambtenaar V., van 23 februari 2006.

Nadere reactie van verzoeker van 2 april 2006.

Bevindingen

Zie onder Beoordeling.

Achtergrond

1.1. Aanwijzing verkeersongevallen 31 oktober 2001

Ingevolge de Aanwijzing verkeersongevallen van 31 oktober 2001, in werking getreden op 1 januari 2002 (Stcrt. 2001, 243) en geldig tot 1 januari 2006, zendt de politie zowel van

verkeersongevallen waarvan proces-verbaal zal worden opgemaakt als van verkeersongevallen die alleen worden geregistreerd, een registratieset aan de Stichting Processen Verbaal.

Bij verkeersongevallen waarbij meer dan licht letsel of meer dan lichte schade is veroorzaakt, dient een registratieset te worden opgemaakt. In een aantal in de Aanwijzing verkeersongevallen omschreven gevallen dient tevens proces-verbaal te worden opgemaakt. Onder andere wanneer bij een verkeersongeval uit het oogpunt van verkeersveiligheid sprake is van een (ernstige) overtreding van de verkeerswetgeving, waarbij de verdachte in de gegeven situatie een ontoelaatbare mate van voorzienbaar gevaar heeft doen ontstaan, wordt altijd proces-verbaal opgemaakt. Voorbeelden hiervan zijn agressief verkeersgedrag, rijden door rood licht of het met te hoge snelheid rijden en voorrangsfouten. Indien slechts een registratieset - en dus geen proces-verbaal - wordt opgemaakt, dient dit op de registratieset te worden aangegeven.

In de gevallen waarin slechts een registratieset wordt opgemaakt, is het onderzoek door de politie naar het ongeval niet uitgebreid, omdat de afwikkeling van het ongeval in de regel civielrechtelijk, via de verzekeringsmaatschappijen van betrokkenen, plaatsvindt. Zo wordt in die gevallen geen diepgaand onderzoek naar zogenaamde stille getuigen (krassporen op het wegdek, rem-, schuif- of slipsporen, glasscherven, lakschilfers etc.) gedaan. Indien op de plaats van een verkeersongeval wordt getwijfeld of proces-verbaal moet worden opgemaakt, wordt het sporenonderzoek, alsmede het verhoren van de betrokkenen en eventuele getuigen zoveel mogelijk afgerond. Dit om te voorkomen dat gegevens, die nodig zijn voor de verdere afwikkeling van het ongeval, verloren gaan.

Op de registratieset is een beperkte ruimte beschikbaar voor een situatieschets. In de regel wordt op die plaats een schets gemaakt, waaruit de plaats van het ongeval, de verkeerssituatie en de richting van de voertuigen blijkt. Er worden voor zo'n schets in het algemeen geen metingen verricht.

1.2. Aanwijzing verkeersongevallen van 28 juni 2000

Ingevolge de Aanwijzing verkeersongevallen van 28 juni 2000, in werking getreden op 1 oktober 2000 (Stcrt. 2000, 165) en vervallen op 1 januari 2002, zendt de politie zowel van verkeersongevallen waarvan proces-verbaal zal worden opgemaakt als van verkeersongevallen die alleen worden geregistreerd, een registratieset aan de Stichting Processen Verbaal (voorheen werd verstrekt aan de Nederlandse Vereniging van Automobiellasseuradeuren).

Bij verkeersongevallen waarbij meer dan licht letsel of zwaarder letsel is veroorzaakt, dan wel zeer lichte schade of meer dan zeer lichte schade, dient een registratieset te worden opgemaakt. Op de registratieset wordt in dat geval aangegeven dat geen proces-verbaal wordt opgemaakt. In een aantal in de Aanwijzing opgesomde gevallen dient tevens

proces-verbaal te worden opgemaakt. Wanneer bij een verkeersongeval uit oogpunt van verkeersveiligheid sprake is van een ernstige overtreding van de verkeerswetgeving, waarbij de verdachte in de gegeven situatie een ontoelaatbare mate van voorzienbaar gevaar heeft doen ontstaan, wordt naast de registratieset *altijd* proces-verbaal opgemaakt. In de toelichting die hierop is gegeven staat dat het gaat om die overtredingen van verkeersvoorschriften waarvan de niet-naleving tot de belangrijkste oorzaken van verkeersongevallen behoort en waarop regelmatig verkeerstoezicht wordt gehouden. Daarbij is opgemerkt dat het geenszins is bedoeld dat deze overtredingen altijd en automatisch moeten leiden tot het opmaken van proces-verbaal. De politie zal van geval tot geval op grond van haar ervaring met en inzicht in verkeerszaken moeten beoordelen of het betreffende verkeersongeval is veroorzaakt door een uit een oogpunt van verkeersveiligheid ernstige fout en de verdachte daarbij in die situatie een ontoelaatbare mate van voorzienbaar gevaar heeft doen ontstaan.

In de gevallen waarin slechts een registratieset wordt opgemaakt, is het onderzoek door de politie naar het ongeval niet uitgebreid, omdat de afwikkeling van het ongeval in de regel civielrechtelijk, via de verzekeringsmaatschappijen van betrokkenen, plaatsvindt. Zo wordt in die gevallen in de regel geen diepgaand onderzoek naar zogenoemde stille getuigen (krassporen op het wegdek, rem-, schuif- of slipsporen, glasscherven, lakschilfers enz.) gedaan.

Op de registratieset is een beperkte ruimte beschikbaar voor een situatieschets. In de regel wordt op die plaats een schets gemaakt, waaruit de plaats van het ongeval, de verkeerssituatie en de richting van de voertuigen blijkt. Er worden voor zo'n schets in het algemeen geen metingen verricht.

2.1. Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990 (RVV 1990)

Artikel 15

"1. Op kruispunten verlenen bestuurders voorrang aan voor hen van rechts komende bestuurders.

2. Op deze regel gelden de volgende uitzonderingen:

- a. bestuurders op een onverharde weg verlenen voorrang aan bestuurders op een verharde weg;
- b. bestuurders verlenen voorrang aan bestuurders van een tram."

2.2. Nota van toelichting bij artikel 15 RVV 1990

"Het begrip voorrang verlenen omvat, zoals in de toelichting bij de definitie van dit begrip is uiteengezet, meer dan het enkel vrijlaten van voldoende ruimte om de

voorrangsgerechtigde bestuurder door te laten. Het heeft betrekking op het gehele gedrag dat van een goed bestuurder mag worden verwacht die een andere bestuurder voorrang verleent. Hij dient niet slechts de feitelijke ruimte die daar voor nodig is vrij te laten, maar hij dient het kruispunt ook zodanig te naderen dat bij de voorrangsgerechtigde ook het vertrouwen wordt gewekt dat hem voorrang wordt verleend. Met andere woorden: hij die een kruispunt zeer snel nadert maar op het laatste moment nog wel vlak voor het kruispunt stopt, laat misschien wel de feitelijk vereiste ruimte vrij, doch verleent geen voorrang in de zin van artikel 15.

De gekozen formulering in combinatie met de definitie van voorrang verlenen sluit aan bij de jurisprudentie zoals die zich in de loop der jaren op het gebied van de voorrang heeft ontwikkeld. Er is derhalve sprake van een verschuiving van het in het verleden wel gehanteerde enge begrip, het vrijlaten van een door denkbeeldige lijnen getrokken kruisingsvlak, naar een meer op de omstandigheden ter plaatse afgestemd gedrag. Gedrag dat zich bij de nadering van, op en ook, bij het oprijden van de kruisende weg, na het kruispunt kan afspelen."

3. Algemene wet bestuursrecht

Artikel 9:11

"1. Het bestuursorgaan handelt de klacht af binnen zes weken of - indien afdeling 9.1.3 van toepassing is - binnen tien weken na ontvangst van het klaagschrift.

2. Het bestuursorgaan kan de afhandeling voor ten hoogste vier weken verdagen. Van de verdaging wordt schriftelijk mededeling gedaan aan de klager en aan degene op wiens gedraging de klacht betrekking heeft."

4. Politiewet 1993

Artikel 66

"In afwijking van artikel 9:11, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht wordt de klacht afgehandeld binnen tien weken of, indien een commissie als bedoeld in artikel 61, tweede lid, onder a, is belast met de behandeling van en advisering over de klacht, binnen veertien weken na de ontvangst van het klaagschrift."